

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1/4 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 80 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1/4 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia la librăria Weisz Bernat „la loterie”.

La deschiderea parlamentului.

Sâmbătă s'a intrunit dieta din Pesta, ținând o ședință formală, ear' azi corpurile legiuitoare s'au prezentat în castelul din Buda pentru deschiderea solemnă a parlamentului prin mesagiu de tron.

Părinții patriei s'au deci eșarși adunați pentru a decide asupra sorții țării, pentru a face legi spre „fericirea” popoarelor, cari trăiesc în Ungaria.

Aceasta ar fi chemarea reprezentanților țării; această misiune frumoasă ar trebui să o împlinescă ei.

Dar' oare o? Împlinesc părinții noștri ai patriei?

Să nu fim idealști, să nu pretindem prea mult!

În secolul trecut, când s'a proclamat în diferitele state constituționalismul, când popoarele li s'a spus frumosul principiu, că ele au să se guverneze prin sine, prin reprezentanți aleși după libera lor voință, zicem, când a răsunat acest principiu, popoarele au crezut, că s'a atins culmea perfecțiunii vieții publice-politice.

Și popoarele n'au greșit, cel puțin au crezut că nu! Dar' s'au înșelat în cele mai multe state.

Frumosul principiu al reprezentanței poporului, al alegerilor libere înocet în noaptea s'a falsificat. Bărbați pofitori de mărime, de stăpânire a maselor și-au creat câte o gardă de lingșitori, de oameni trîrtoari, pofitori și ei de „domnie” — cel puțin în cere mai mic — și această „gardă” s'a impus poporului fără voia lui.

Numirea de „reprezentanți a poporului” a rămas mai departe, ea dăinuiește și azi, dar' numai ca o umbră a principului adevărat. Constituționalismul s'a falsificat!

Astfel secolul, care a proclamat frumosul principiu al constituționalismului, la sfîrșit s'a trebuit să vadă această măreață creațiune redusă adeseori la un grad de jos.

Dacă însă istoricii-filosofi din țările culte ale Europei vor să lăcăm la mormântul acestui ideal al omenirii, dacă cetățenii din statele civilizate s'au plîns și se plîng asupra despoților și cîlcilor „constituționale”, ce să zicem noi, pe cari Dumnezeu și soarta ne-a osândit să trăim sub oblăduirea ungurească?

Vai și amar...

Constituționalismul maghiar, în bazele sale și dela început a fost falsificat. Cei ce l'au croit, studiu l'au făcut, că se poate de liberal și larg — pe hîrtie,

și cât se poate de strîmt și îngust în praxă.

El n'a fost făcut așa, ca toate popoarele patriei să se poată împărți de el, ci a fost croit în felul, ca un singur popor să-l poată exploata pentru sine, pentru a-și asigura dominațiunea. Urmașii vechilor nemeși, văzînd că și-au pierdut iobagi de odinioară, s'au pus să-și creeze iobagi moderni, iobagi politici, a căror muncă și sudoare să o exploateze, ca moșii și strămoșii lor odinioară.

Și precum erau făcute odinioară *Aprobatele* și *Compilatele*, cu multe și meșteșugite chibșuri, așa croit e constituționalismul maghiar de azi: cu două censure în o țară; cu drepturi electorale de nobili — drepturi după principiul constituțional adevărat, neadmisibile —; cu împărțirea volnică și tendențioasă a cercurilor electorale și pe lângă aceasta cu înălcarea, prin terorism oficios, a voinței libere a poporului.

Eată petrele de basă ale constituționalismului maghiar, pe cari trebuie să le avem în vedere cu deosebire acum, când se deschid de nou porțile parlamentului din Pesta.

Eată cauzele, pentru cari noi Românii — afară de cei din Ungaria — n'am luat în trecut și nu putem lua parte azi la viața parlamentară.

În fața principului constituțional falsificat dela început și cu premeditare, noi numai protesta putem.

În fața parlamentului intrunit pe baze atât de neobișnuite față de majoritatea popoarelor patriei, noi nu avem decât cuvînt de protestare.

Nu de voe bune, ci siliți — siliți chiar de opresori — ne-am pus pe terenul negațiunii parlamentare.

Nu cu bucurie, ci cu durere în suflet pentru scumpa noastră patrie am luat altitudinea, ce o avem.

Nu cu bucurie, ci cu tristeță trebuie să anunțăm, că parlamentul din Pesta ce se deschide azi, pe noi nu ne reprezintă, nu e al nostru.

Legilor, ce el le face, ne supunem, pentru-că ele s'aproabă de Monarhul nostru, căruia, ca și patriei, îi fideli am fost totdeauna.

Ne supunem, dar' declarăm că vom cere, când numai ocaziune ni-se va da, a le schimba pe cele constituționale, după voia noastră, după voia tuturor popoarelor patriei și ne mîngîiem cu speranța, că precum vechile lanțuri ale iobăgiei s'au frînt, frînge-se vor, poate mai curînd decît cum am aștepta, și lanțurile moderne iobăgii politice, în cari ne-au băgat opresorii.

Sibiu, 28 Oct. 1901.

Din comitate. Congregația de toamnă a comitatului Albei inf. e convocată pe mîine, 29 Oct. c. La ordinea zilei sînt 82 puncte. În această adunare se va stabili și termenul alegerilor municipale.

Prima ședință a parlamentului maghiar. Sâmbătă a fost prima ședință a noului parlament maghiar. A prezidat kossuthistul *Modarász József*, cel mai bătrîn, numind notarii de state pe cei mai tineri șesee deputați. Dorind muncă rodnică parlamentului și exprimîndu-și simpatia pentru — Buri, Madarász din punct de vedere principiar declară, că nu poate conduce ședința mai departe. Astfel seauașul presidial e ocupat de *Fabiny Teofil*, fost ministru de justiție. După citirea rescriptului ministrului prezidînd se scoală deputatul *Barabás Béla*, și în numele partidului kossuthist declară, că ei nu pot lua parte la deschiderea parlamentului în palatul regal din Buda, pe frontispiciul căruia fîlfăie steagul negru-galben.

Ei nu sînt slugii Regelui. Regele se vină în parlament, ear' nu parlamentul se meargă să-și plece genunchii înaintea Regelui.

Prim-ministrul *Széll* se provoacă la *usul de patruzeci de ani*, în sensul căruia totdeauna parlamentul a fost deschis din partea Regelui în palatul din Buda, cu aceleași ceremonii.

S'a luat spre citire rescriptul primului-ministru și fixându-se termenul viitoarei ședințe pe ziua de azi, Luni, la orele 11 ședința s'a terminat.

Întîlnire de suverani în Viena. Din Berlin i-se telegrafează lui „*Neues Wiener Journal*”, că în decursul lunii Noemvrie Carol, Regele României, va avea o întîlnire cu regele Greciei, în Viena, unde vor încheia deservită alianța româno-grecă.

Aceasta va dovedi pe deplin gruparea statelor slave din Balcani într-o alianță sub egida monarhiei austro-ungare.

Casa magnaților. Aceleași formalități. Președintele de vîrstă, *Szabó Miklós* roagă pe membri, ca în număr cât se poate de mare să se facă parte azi, Luni, la vorbirea mesagiului de tron în palatul din Buda. Cu această ședința a fost încheiată.

PETIȚIUNE. Pînă acum se vorbește că vro opt mandate au fost deja atateate prin petiții. Pentru pertractarea publică a petițiilor date contra deputatului poporal baron *Max Gager* e fixată ziua de 30 Noemvrie. Ear' petițiunea, prin care partidul lui *Rohonyi Gedeon* adecă mandatul deputatului sîrb *Liubomir Paulovici* se va pertracta în 7 Decemvrie.

Din reichsrath. După multe încercări în sfîrșit premierului austriac *Dr. Körber* i-a succedat să împăciuiască diferitele partide și să le determine spre o muncă mai serioasă și folositoare statului. Acum se anunță din Viena, că s'a început pertractarea bugetului și se continuă în mod normal. Astfel criza ministerială ori eventuala dizolvare a parlamentului este evitată.

Remaniere ministerială. Din Budapesta primim următorul comunicat: În cercurile politice maghiare tot mai mult se vorbește de o apropiată remaniere ministerială. Aceasta se consideră ca o necesitate imperativă în fața noii situații politice, create prin alegerile trecute. Se dă ca fapt sigur apropiata abdicare a ministrului de finanțe, *Lukács László*, în locul căruia mulți ar dori să vină fostul ministru-președinte *Wekerle Sándor*, care nu de mult și-a fost exprimat dorința să intre din nou în politica activă. În cercurile guvernamentale intrarea lui *Wekerle* în cabinet ar fi bine primită, numai căt cu greu cred că o să-l succedă lui *Széll* să înălture nedumeririle Coroanei, care după-cum se știe, nu are încredere în *Wekerle* și nu dorește reactivarea lui.

Pe de altă parte se vorbește, că ministrul a latere, contele *Széchenyi Gyula*, care de multe ori și-a exprimat dorința să se retragă, aducînd ca motiv vîrstă sa înaintată va demisiona. Urmașul lui *Széchenyi* va fi contele *Andrássy Tivadar*, fost președinte al casei magnaților.

Deși apare aproape de neerezut, se zice, că ministrul de comerț, *Hegedüs Sándor* va ceda locul seu contelui *Tisza István*, care de mult așteaptă timpul să ajungă ministru. Acest portofoliu ar desarma cu desăvîrșire pe țesăgii, cari sînt de credință, că *Széll* intenționează i-a lăsat să cadă aproape pretutindenea.

Horánszky nu-l lăsat nici acum din combinație, și probabil numirea lui deșef al internelor e mai sigură și mai apropiată. La justiție, în locul secretarului *Vörösmarthy Béla*, denumit președinte al doilea la Curie, s'au desemnat de statul *Rohonyi Gyula* și *Bernáth Géza*. Denumirea lui *Rohonyi* se dă ca fapt definitiv hotărît.

În sfîrșit secretarul de stat dela instrucție, *Zsillinszky Mihály*, probabil va ceda locul seu unui fost *apponist*.

Teren de activitate

Cu acest titlu „*Unirea*” de ieri, îndemnînd la activitate pe toate terenele vieții publice, referitor la alegerile municipale serie următoarele:

— Vom pomeni de astă-dată numai de alegerile de membri în adunările municipale, cari ne stau la ușa.

În cele mai multe comitate alegerile acestea sînt și preserice, ear' în altele se vor ordina în scurtă vreme. Se impune tuturor o deosebită atențiune față de ele, căci și sînt de o netăgăduită importanță. Și nouă ne pare, că ohiar puținul interes ce l'am dovedit în trecut în punctul acesta, a fost cauza la multe din înjurările ce am avut să îndurăm. Lucrările noastre politice și întregi activități ce am dezvoltat pe terenul acesta, i-a lipsit fundamentul, fiindcă eram slabi în comitate. Înzădar ceram noi să atragem atenția cercurilor politice asupra noastră, dacă acasă, în comune și comitate, lăsam ca toate să se facă fără de noi. Și multe de aci pornesc. Nedreptățile, pe cari are să le suferă bietul țeran, dela toți slugbașii nișii din sudoarea lui, mai bine se pot curma acasă în comune. Și multe rele ce băntuie în cele mai multe părți s'ar leou foarte bine și adese-ori radical în adunările comitatense. Și dacă am vrea să pornim o lucrare mai mare, cum a fost de pildă atacarea cu circulara comit. *Háromszék* pentru ștergerea legii de naționalități, ori de interpelarea în cauza imposibilității de a ne prezenta la alegeri pentru motivul, că partidul nostru național a fost oprit de a se intruni, în astfel de cazuri, o lucrare armonică și bine organizată, cel puțin în vre-o câteva comitate ar avea un rezultat cu totul deosebit de cel ce l'a avut acum, când acest lucru s'a făcut în unul ori două locuri și chiar și înmulțirea funcționarilor administrativi din neamul nostru s'ar pute aștepta dela o mai viud interesare față cu alegerile municipale.

Cum și așteptăm noi, ca și naivii, ca străinul să nu lucre la promovarea intereselor lui, chiar cu preterarea ori păgubirea noastră, dacă vede, că pe noi puțin, sau chiar de loc nu ne doare capul, de cele ce se împrăvesc prin feluritele direcțorii comitatense.

E frumoasă poziția ce au singuraticile comitate în stat și prețioasă libertatea de acțiune și multe drepturi, de cari dispun, și ar trebui să le păzim cu jalușie, pînă-cînd le avem.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

ALPAR.

Joi dimineața a încetat din viață pictorul Al. Faraschivescu cunoscut sub numele de Alpar.

S'a vorbit mult despre acest artist, el a luat parte la numeroase expozițiuni de pictură și lucrările sale au atras întotdeauna atenția cunoscătorilor.

Alpar nu era produsul școlii, învîșe singur, fără profesor. Pictorii îl considerau ca un diletant și i'a trebuit multă stăruință pînă-ce a putut să reușească a fi admis în rândurile lor.

Peisagist, el lăsa o mulțime de lucrări cari represintă vederi din țeară, studii după natură, unele dintre ele foarte reușite.

Nota predominantă este melancolia, probabil un reflex al stării sale fizice; era plînd și de mult se lupta cu o boală care li îngălbenise fața și i-o brăzdase de încrețituri adânci.

Pasionat pentru pictură muncea mult și viața grea pe care o duce artistul la noi, nu l'a descurajat nici pdată.

Deși bolnav era activ și întreprinzător. Lui, în mare parte, i-se datorește înființarea „Cercului artistic” și în urma sa rămîn două colecțiuni foarte importante, amîndouă făcute cu multă osteneală, pricepere și gust artistic.

Mai înainte citea colecția de țesături, *cusături românești*. El urmărea de mult înființarea unui muzeu pentru asemenea lucruri. Colecția sa este interesantă și se speră că nu se va risipi acum pentru-că colecționarul a încetat din viață.

Alpar voise să deș și la expoziția dela Paris o deosebită importanță țesăturilor, dar' nu știm din ce cauze, în ultimul moment el fusese nevoit să părăsească locul pe care-l avea între membrii organizatori ai pavilionului român dela expoziția din Paris.

A doua colecție este de fotografii. Alpar umblase prin toată țeara și fotografiase toate monumentele importante. El, ca artist a știut să aleagă acele lucrări ce puteau să prezinte un interes nu numai din punctul de vedere istoric, dar' și din cel artistic. Preocupat de acest din urmă punct el a fotografiat detalii interesante. Sînt splendide fotografiile luate după sculpturile în lemn: uși, ferestre, stilpi și temple. Fotografiile lui Alpar pot să servească

admirabil pentru facerea unui studiu serios asupra sculpturii în lemn la noi în timp de câteva secole.

Se găsește la el un bogat material pentru studiarea întregii mișcări artistice din România încă din secolele al XV-lea și al XVI-lea.

Acum în urmă Alpar se ocupa cu aranjarea unor modele pentru îmbrăcămîntea școlarilor, inspirate de nota specială a artei noastre.

Era un artist și în afară de meritele necontestate pe cari le-a avut ca pictor, cred că trebuie să punem în evidență silința pe care și-o dă acest artist, pentru-ca și punctul de vedere artistic se nu fie negles în activitatea pentru organizarea statului român.

Era un muncitor modest gata să-și deie întotdeauna munca, dacă era vorba să se facă ceva în care și preocuparea de artă apărea ori-cît de vag.

Sînt câteva luni — în Mai — la ultima expoziție pe care a organizat-o împreună cu dñii *Vermont*, *Lukian*, *Artachimo*, *Kimion Loghi*, *Aricescu*, *Storck* etc. el a espus o serie de pânze ce reprezentau monumente interesante din țeara noastră. Erau o serie de cule, înteroare de mănăstiri, case vechi etc.

Era acolo o întreagă istorie a trecutului nostru, se putea admira bătrînii

noștri cari țineau seama, în construcțiile ce făceau de frumos, de artistic.

Toate acele construcții aveau din cauza stilului lor ceva poetic, ceva care îi atrăgea privirea.

O, fără îndoială, că principala cauză a neîncrederei pe care o manifestă lumea dela noi în meritele artiștilor noștri, în putința poporului român de a înțelege și a produce lucrări de artă, stă toamă în faptul că ignorăm cu desăvîrșire trecutul nostru. Noi ne închipuim, că aci nu a existat nici-odată o artă, că totul a fost făcut numai provisoriu... Un popor vecinic în luptă cu invasiunile barbare, totdeauna gata să iee calea munților.

Ori aceasta nu este adevărat. Și dacă s'ar face studii serioase asupra monumentelor noastre și s'ar pune sub ochii tuturor colecții de vederi artistice, cari se înfățișează nu numai acele câteva monumente restaurate, sau mai bine zis refăcute, ci toate splendidele lucrări ce se păstrează încă prin mănăstiri uitate, s'au olădiri părăsite, o, am putea să schimbăm neîncrederea de azi, într-o întemeiată speranță pentru viitor.

Și toamă fiindcă am în vedere acest lucru, pun în evidență munca pe care Alpar a despus-o, sacrificiile pe cari le-a făcut, ca să adune acele colecții atât

de elocvente pentru mișcarea artistică din trecutul poporului român.

Și se nu se uite, că el și-a făcut colecțiile aproape numai din regatul român, pe cînd ar trebui să se adauge și colecții din țările române subjugate, pentru că și operele Românilor de acolo fac parte din patrimoniul neamului românesc.

Și nu este un merit neînsemnat, ca atunci cînd toată lumea aleargă după avantajul materiale tu să-ți perzi viața alergînd după chemarea idealului.

De sigur, că dacă frumosul, arta, ar preocupa cît de puțin pe aceea cari conduc destinele țării, cu totul alta ar fi înfățișarea sub care țeara noastră s'ar prezenta lumii. Mișcările artistice sînt azi înăbușite la noi și scriitorii ca și artiștii nu prețuiesc cît cel din urmă agent electoral.

Este espiciabil regretul nostru pentru pierderea atât de prematură a pictorului Alpar. Activitatea lui era folosită țării, ori-cît de restrînsă ar fi fost ceroul acestei activități.

A fost un artist, care în toate acțiunile vieții sale, în toate înscărmîntările ce a primit a pus ceva din sufletul lui de artist.

De aceea repețim frasa citată mai sus, și cerem și noi dela poporul nostru să desavoale o viguroasă activitate pe terenul acesta atât de părăsit de noi.

Prin faptul că vom alege și trimite la congregații membri români, vom dovedi, care este adevărata coloritură a comitatelor și vom scoate la iveală, în chiar viața publică, importanța elementului românesc.

Să alegem deci Români, oameni de inimă, cu sentimente curate, cari să fie vrednici apărători ai intereselor noastre. Să ne punem încrederea în astfel de persoane, cari să primească mandatul acesta, nu pentru a se fali cu el, ci pentru a folosi, celor ce au lipsă de ajutor, prezentându-se la adunările comitatense totdeauna, de câte ori va cere lipsa. Special în comitate în cari majoritatea e a noastră, dacă vom și alege membri din neamul nostru, multe, foarte multe vom iubi să facem.

Din România.

Deschiderea sfântului Sinod.

Vineri la amiază, s'a deschis, cu ceremonialul obișnuit, sesiunea ordinară de toamnă a sfântului Sinod.

La solemnitatea deschiderii au asistat: dl. Spiru Haret, ministrul instrucțiunii publice și al cultelor; I. P. S. S. Metropolitul-Prima, I. P. S. S. Metropolitul Moldovei și Sucevei, dl. George Adamescu, secretar general al ministerului instrucțiunii publice și al cultelor; PP. SS. LL. Episcopii Eparchioți, afară de P. S. S. Episcopul de Argeș.

Di. ministrul al instrucțiunii publice și al cultelor a dat citire următorului mesaj de deschidere al sesiunii:

Prea Sfinții Părinți!

Sfântul Sinod al sfintei biserici autocefale ortodoxe române, fiind convocat prin decretul nostru nr. 3138 a. c. în sesiune ordinară de toamnă, pe ziua de 12 Octomvrie a. c., conform art. 13 din legea pentru alegerea Metropolitilor și Episcopilor eparchioți, cum și a constituit sfântului Sinod al sfintei biserici autocefale ortodoxe române:

Fu declarat deschisă sesiunea acestui sfânt Sinod.

Carol.

Musica în școlile primare.

Di. Juarez-Movila, înscăunat de ministrul instrucțiunii publice cu predarea muzicii în școlile primare, va începe în curând, în localul școlii „general Golescu”, lecții practice cu elevii școlilor primare din București, la cari vor asista și institutoarele și institutorii. La aceste lecțiuni se va pune în practică noua metodă a scrierii cotelor muzicale.

De-ale artistice.

Secolul XX. În noul seu de Joi anunță, ca față de reînnoirea vieții parlamentare direcțiunea politică a ziarului o reia dl. B. Iepurescu.

Conducerea administrației ziarului „Conservatorul”. În urma înscăunării date de către dl. G. Gr. Cantacuzino, șeful partidului conservator, a luat-o, cu începere de la 6 Octomvrie v. d. n. Ioan Rugu Abrușeanu.

Alpar.

Unul din tinerii și talentați pictori români, Ioan Alpar-Paraschivescu s'a stins din viață Joi, la orele 6 dimineața, în București. O apreciere a activității acestui artist publicăm, după ziarul „Cronica”, în foia nr. 1 de azi.

Dela Ligă.

Secția din București a Ligii culturale va fi adunarea sa generală Vineri, în 26 l. c. v. (la Sf. Dumitru).

La ordinea zilei va fi:

Darea de seamă de către secretar și casier, despre mișcarea de peste an a secțiunii, relativă la atribuțiunile lor. Solemnitatea zilei de 8 Noemvrie (Sf. Mihail) în amintirea lui Mihail-Viteazul.

De-ale evreilor.

Alianța universală israelită organizează un grup de 400 Evrei, din orașele din Moldova, care să emigreze în Argentina.

Societatea „Ioa” în vederea colonizării Canadei și altor locuri cu Evrei, printr-o idee de înființare pe platoul oimterului din Păcurari, din orașul Iași, o școală de agricultură pentru Evreii din România.

Școala va fi subvenționată de comunitățile evreiești din întreaga țară.

Revistă esternă.

Răsboiul din Africa-de-sud.

Chamberlain a ținut în Edinburg o vorbire, din care, contrar voinței lui, s'a putut din nou vedea slăbiciunea Angliei în urma răsboiului din Africa-de-sud. În privința demonstrațiilor burofile ale Irlandezilor, cari chiar și în parlamentul englez ousează să presinte răsboiul contra Angliei de ceea ce e, răsboiul al câtorva Jidanosimili laconi după comorile minerale ale Transvaalului, a amenințat, că va schimba regulamentul camerei, ca să nu mai poată vorbi cu libertatea „prea largă” de până acum. Contra trupelor bure, trupe de guerilla, după-cum le numește, a spus că e timpul suprem să se iasă măsuri.

Face mare senzație în toate cercurile politice știrea, că leaderul liberal, lord Rosebery, va intra în actualul cabinet conservator, în urma retragerii lordului Salisbury, care se anunță ca iminentă.

E vorba chiar de eșirea lui Chamberlain din cabinetul actual.

Kitchener a cerut din nou ca puțin 10.000 soldați. Ministrul de război l'a comunicat, că pe lângă o mare efortare li va pute pune la dispoziție 3000 de oameni.

Persia.

Din Teheran se comunică descoperirea unui complot foarte serios contra vieții Șahului. În fruntea conjurației sunt doi frați ai Șahului, ginerele lui și vizirul. Cei doi frați au fost condamnați la internare pe viață în Ardebil, ginerele, condamnat întâi la moarte, a fost agreat, apoi biciuit, până ce a comunicat numele tuturor părtașilor. Cealaltă conspirație, între cari se află mulți preoți, vor fi parte decapitați, parte condamnați la temniță pe viață.

Știri mărunte.

Pentru Filipine s'a hotărât de către guvernul Statelor-Unite trimiterea a 20.000 trupe proaspete. Cheltuielile avute cu potolirea răscoalei de pe Filipine se urcă la un miliard 125 milioane coroane.

Conflictul între Spania și Maroc s'a aplanat.

Răsolații din Columbia au suferit o nouă înfrângere.

Dela Năsăud.

Adunarea generală și sârbările jubilee ale reuniunii învățătorilor gr.-cat. „Mariana”, în Năsăud.

24 Octomvrie 1901.

(Urmare și fine).

Finindu-se ședința primă, la ora 1 d. a. urmează în spațioasa sală de gimnastică dela gimnasiu, banchetul, la care au luat parte peste 120 persoane, între cari afară de învățătorime, și o mulțime de preoți, profesori, avocați precum și alte persoane distinse, ce ocupă înalte poziții sociale.

Seria toastelor a început-o canonicul Ioan Georgiu, închinând pentru Pontificalele Roman, Papa Leon; președintele: pentru Împăratul-Rege, — apoi s'au ținut toastele pentru: episcopul de Gherla, pentru delegatul episcopesc, pentru inspectorul reg. de școale, pentru președinte și comitetul reuniunii, pentru președinte pentru învățătorime, pentru corul profesoral dela gimnasiul din Năsăud, pentru oaspeți etc.

Buna dispoziție și veselie, după o muncă atât de intensă, după o zi atât de rodnică în lucrări bune și folositoare, se osea pe fețele tuturor.

Pe la 5 ore banchetul s'a sfârșit, oaspeții au început să se îndepărta rînd pe rînd, pentru că deseară la 8 ore, se se revadă din nou la petrecerea cu joc, aranjată de reuniunea română de cânt din Năsăud, din incidentul adunării și în favoarea reuniunii „Mariana”, precum și a reuniunii române de cânt.

Petrecerea aranjată în spațioasa sală de gimnastică dela gimnasiu, decorată anume pentru acest scop, a fost bine cercetată, succesul moral și material întrecînd prevederile tuturor.

A 2-a zi, Luni dim., la 9 ore, tot în aula gimnasiului nostru super, s'a continuat gedința reuniunii, oțindu-se: raportul casarului despre averea reuniunii și petrecerea preliminarului de buget pe 1901, prin Antoniu Hangea, casarul reuniunii, apoi raportul comisiunii pentru cenzurarea rațiunii, raportul despre starea bibliotecii reu-

niunii, prin Macedon Linul, controlor-bibliotecar al reuniunii.

Urmînd pot. 4 din programă, se otesce disertațiunile: a) „Poziția învățătorului în societate; insuficiența lui față de școală”, prin Macedon Linul, învățător la școala fund. din Năsăud; b) „Cum poate influența școala asupra bunăstării materiale a poporului”, prin Octavian Doci, învăț. gr.-cat. în Feldru. Ambele disertațiuni s'au ascultat cu o deosebită atenție, ear' disertațiunile li-s'a exprimat mulțumită protocolară.

Tot în această gedință s'a cetit raportul comisiunii pentru însorirea de membri noi, cu un rezultat peste așteptare îmbucurător, înscriindu-se 18 membri fondatori și 8 ordinari. Ca loc pentru adunarea generală viitoare s'a ales cu unanimitate Monorul.

Venind la ordinea zilei pot. ultim din programă: alegerea presidentului reuniunii, adunarea generală alege cu majoritate de voturi pe M. On. D. Gerasim Domide, protopopul Bistriței, cu deosebire din motivul, că și comitetul fondurilor centrale școlastice districtuale, cu câteva minute mai înainte numai l'a ales și acela de președinte al seu.

Astfel efectuită și alegerea de președinte, dl. Ignățiu Seni, iubitul și vrednicul nostru vicepreședinte, prin o frumoasă și acomodată vorbire și între nesfârșite urale de „să trăiască”, mulțumind oaspeților prezenți în general și Reverendismului Domn canonic Ioan Georgiu în special, pentru viul interes și dragostea cu care au urmărit și îmbrățișat cauzele învățătorimii și astfel cauzele învățământului popular, încheie ședința.

Dee D-zeu, ca reuniunea învăț. gr.-cat. „Mariana”, condusă de bărbați deosebitoi și cu trăgare de inimă și îmbrățișată de toți oamenii de bine, se meargă mereu înainte pentru binele și înflorirea școlilor noastre conf. gr.-cat. și astfel direct spre binele și fericirea poporului românesc din acest ținut.

Un dascăl.

Dela „Asociațiune”.

După-cum am anunțat în numărul trecut, comitetul „Astrei” a avut ieri o ședință, în care s'au rezolvat mai multe acte în curente. Ședința a fost prezidată de dl. Dr. Alesandru Mocioni, care a sosit aici Sâmbătă seara cu trenul de 8 ore. La gară noul președinte a fost întâmpinat din partea tinerimii cu cele mai vii ovățiuni. Vre-o șezecot de persoane s'au grăbit să întîmpine pe venerabilul președinte al primei noastre instituțiuni culturale, în numele căreia dl. Dr. Ghiță Proca a rostit o vorbire de bineventare, în termeni plini de căldură și în sufletește exprimînd speranța nutrită de întreaga românie, că dl. Mocioni, acest ilustru bărbat al nostru va da „Astrei” un nimb strălucit, făcînd din ea un adevărat izvor de în sufletește și cultură națională.

Ședința de ieri, la care au luat parte și membrii esteri, d-nii Dr. A. Bunea și Dr. V. Hosu, a fost deschisă prin următoarele cuvinte prezidențiale:

Onorat comitet central!

Ocupînd acest loc onorific, mă simt dator să dau expresiune sentimentelor de adăncă mișcare de care am fost cuprins, când am auzit despre manifestarea grandioasă și încrederea unanimă cu care floarea poporului român m'a distins, încredințându-mi cel mai înalt post ce-l poate da fiilor sei din patrie.

„Asociațiunea” noastră este cea mai însemnată instituțiune națională, și pe standardul ei este înscrisă realizarea celor mai nobile aspirațiuni naționale, cultura poporului român.

Elita societății române aici și-a găsit mulțumirea sufletească și tendința „Asociațiunii” culminează într-acolo, ea se organizează întreaga inteligență noastră și se face din ea o armată disciplinată pusă în serviciul culturii.

A fi pus în fruntea „Asociațiunii” este a bună seamă cea mai înaltă distincție, dar pe cât de mare este onoarea pe atât de grea este responsabilitatea situațiunei, mai ales, că am sentimentul că nu voi pute realiza acele dorințe, cari le așteaptă societatea română dela mine. Abstrăgînd dela scaderile împreunate cu morbul meu care une-ori mă silește să petrec o parte însemnată a anului în casă, am făcut lucru de conștiințioșitate dacă voi pute primi asupra mea conducerea, — și mărturisesc că numai cu un sentiment apă-

retor m'am determinat la aceasta după ce nu am avut inimă să declin votul unanim ce adunarea generală ultimă în toată bunăvoința mi-l-a oferit.

Ruga-tu m'am înoc înainte de adunare de amicii mei, ca să aflu o altă combinațiune mai potrivită, dar în fața imperativului categoric manifestat, nu-mi rămînea decât să mă închin cu tot respectul înaintea votului adunării generale.

Sper, că povătuirile mele vor fi apreciate cu bunăvoință: fac încă de acum rezerva, că la cas de volu observa, că în decursul timpului interesele „Asociațiunii” sufer din cauza insuficienței puterilor mele să-mi fie permis să mă retrag dela conducerea „Asociațiunii”, care în timpul din urmă sub conducători din trecut a luat un avînt atât de mult promișor.

Mulțumesc biroului pentru cuvintele măgulitoare ce mi-a adresat din incidentul alegerii, în notificarea oficială ce mi-a făcut, pe onoratul comitet îl rog să-mi dea spriginul de care am lipsă la împlinirea datorințelor mele, și-l rog să mă scuze, că din cauze familiare numai acum am putut să mă prezentez și să încep activitatea. Cu acestea declar ședința de deschisă, fiind numărul membrilor prezenți suficient pentru aducerea de concluse valide.

La acestea dl. vicepreședinte Iosif Sterea Șulufu a răspuns cam următoarele:

Ilustre Domnule!

Ni s'a împlinit o veche dorință, dorința ca să vă punem în fruntea „Asociațiunii”, loc de onoare, care nu-l puteam încredința unui fiu mai vrednic și mai valoros al poporului nostru.

Insuficiența rară, cu care adunarea generală v'a proclamat de președinte nu o pot deserie, ea este o chizărie, căt de mult ține floarea românească la Ilustritatea Ta și câte speranțe legăm.

Cronica zilei.

Sibiu, 28 Oct. n. 1901.

Parastas și ședință festivă în Cluj. Studențiunea universitară română din Cluj după-cum suntem în cunoștință, a sârbat Sâmbătă un parastas întru pomenirea fetei Ioana Bădilă, care a testat studențiunii un fond de vre-o 35 mii de florini. A fost și o ședință festivă întru amintirea tuturor fondatorilor români, precum Emanuel Gojdu, I. Van-oea, Șulufu etc.

La fondul de 20 bani întemeiat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” pentru acuirea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor români din Sibiu, au contribuit următorii: Ienciu Toma, notar 40 bani; Ioan Manoil, ec., 20 bani; Petru Sopa, ec. 20 bani; Ioan Mărginean, contabil, 40 bani; Ioan Bonea, paroh, 40 bani; Ioan Popa, 20 bani; Al. Manuil 20 bani; D. R. Cordocu, director și profesor 40 bani și Ioan Holerga, învățător, toți din Fofeldea. Suma totală 2 cor. 60 bani, administrații reuniunii prin harnicul econom Petru Sopa.

Necrolog. Subscripți cu inima frîntă de adăncă durere aduc la cunoștința conșăngenilor, efnilor și cunoscuților, că iubitul lor tată Clemente Muntean, preot, după un morb îndelungat, împărțit cu sfintele taine ale muribunzilor își dăte nobilul seu suflet în mâinile Creatorului, Vineri, în 25 Octomvrie st. n. 1901, seara la 10 ore, în estate de 80 și preot de 61 ani. Sumele osiminte s'au așezat spre repausul etern azi, Luni, în 28 Octomvrie st. n., la 12 ore p. m., în cimiterul român gr.-or. din Limba. Fie-i țărina ușoară! George Muntean, paroh. Șirina Muntean, notar. Văd. Paraschiva E. Cadar născ. Muntean, ca fii și fiică și numeroși conșăngeni.

Virilistii români din comitatul Brașov. Între virilistii comitatului Brașov pe anul 1902 s'unt următorii Români: George B. Popp, privatier (cu 2274 coroane); Iosif Pușcariu, avocat (cu coroane 1965.32); Nicolae Eremias, comerciant (coroane 1724.80); legațiunea Iuga (coroane 1706.40); Simion Damian, avocat (coroane 1551.16); Petru Nemes, notar public reg. (coroane 1370); Ioan Dușoiu, comerciant (coroane 1331.10); Văd. Maria Steriu (coroane 1259.37); Al-bina, institut de credit (cor. 1221.72); biserică Sf. Nicolae din Soheiu (coroane 1167.68); Dr. Aurel Mureșan, proprietar de ziar (coroane 1110.72). Membrii suplenți: Nicolae Mocanu, comerciant (cor. 894.11); Arsenie Vlaicu, direc. de școală (coroane 877.94); Vasile Popoviciu, măsar (coroane 769.44) și Nicolae Garoiu, avocat (coroane 749.60).

Foc năprasnic. Dela corespondentul nostru din Chior primim următoarele: Lumea românească, ce s'a pregătit să iie parte la concertul, ce era să se aranjeze în Baia-mare, acum doi ani, își va aduce de sigur aminte, că în urma opreliștei fiziologice a concertului s'a ținut în apropiata comună românească Hideaga.

Din comuna aceasta înfloritoare și găzduitoare, azi abia au mai rămas vre-o 35 case, căci Marți în 20 l. c. un foc năprasnic a ajutat de un puternic vînt a mistuit toate casele și edificiile din jurul lor, — ce erau așezate pe ambe marginile drumului, ce duce la comuna Colpire.

În partea aceasta a comunei au locuit sădenii cei mai bogați. Acum toți au rămas pe străde — fără hrană și îmbrăcăminte. Rada anulul ce era toată adunată și așezată — a fost întreagă mistuită de foc. Bieții oameni erau pe câmp și când au ajuns acasă n'au mai aflat decât numai tăcuni averii lor. Focul s'a lăsat ca fulgerul; în 5 minute toată strada era în flăcări. Așa că absolut nimic nu s'a putut scotea dinaintea flăcărilor mistuitoare. Au ars 29 case, între cari și posta și apoi toate edificiile, bucatele și nutrețul aparținător acestora. Au rămas pe străde și fără hrană 290 suflete!

Mai bine de 3 zile focul s'a ținut prin lemnele tăcuniute și harnicul șef tractual vestitul solgăbiru Thoma n'a știut să iie dispoziții, ca să împărțiească celor rămași neași, prin stângerea resturilor de foc. La alegere era harnic d-lui — la foc e birocrat fără păreche.

Pe seama nenorociilor din Hideaga s'a început colecte în o parte mare din Chior. Tinerimea din Șomout-mare a făcut un act ideal de umanism, când în ziua proxima, după foc, împărțindu-se în 3 grupe, a cutreerat casa de casă și au adunat bucate și bani pe seama celor arși. Era o priveliste înălțătoare, când cei 4 tineri, duceau la carle ce-i aștepta: mălăiu copt, saci de făină și haine oferite cu lacrimi în ochi de umanitarii locuitori ai Șomoutei. Încă nu se întinucase bine și tinerii din Șomouta Aurel Nyilvan, Gavril Micu, Vasile Gheție, Vasile G. Osavda — însoțiți de domnul Augustin Dragoș din Hideaga urmași de 5 ore încercate cu de-ale mănăstirii au sosit în Hideaga și au pus la dispoziția nenorociilor cele dintău ajutoare. Din banii colectați (vre-o 200 coroane) au cumpărat: vre-o 150 felurite vase de fier, 100 linguri, sare etc.

Căci oameni care înainte cu o zi scoteau din curte car cu patru boi — azi au ajuns să nu aibă lingură și bid din care să soarbă zama, ce i-o dă umanismul deaproapei...

Notarul din Hideaga, dl. Gavril Dragoș, și familia d-sale a dat primele ajutoare de bucate, aducînd înoc în seara focului — pe toți copilașii la o cină comună. — Ar fi un act de bine simțit umanism, dacă marea de români, care și-a petraut dăvea ore în găzduitoarea Hideagă (cu ocazia concertului oprit în Baia-mare) ar trimite la adresa dlui notar G. Dragoș ajutoare pentru nenorociii oameni puștiți de foc.

Telegraf fără sîrmă. Noua invenție a lui Marconi se pune deja în praxă. Din Roma se anunță, că cel mai însemnat port militar portul Spezia, e legat cu insula Sardinia cu linie de telegraf fără sîrmă. Depărtarea este de 300 de chilometri. În curînd o se lege insula și cu Roma.

Duel între două actrițe. Miss Langtry și Miss Loupice Lowtherherl, de curînd s'au duelat cu sabia. Se îngală cine crede, că duetul le-a venit din nice rivalități de dragoste. La o cină curajoasele actrițe sau certat rău din pricina, că nici una nu voia să conceadă celelalte că este mai bună duelistă. După ce s'au tratat reciproc cu epite neamăgulitoare ambiției omenești — au hotărît să stee față în față, da astă dată nu cu limba, ci — cu sabia. Ambele s'au rînit la picioare. După duel cu părere de rău au constatat rănirea și au enunțat, că era mai bine dacă rănirea se făcea undeva, unde nu vede nimeni...

Museu. — Suppé. Văduva compozitorului de opere Suppé, a promis, ca dar orașului Viena relicviile rămase de soțul ei, a căror nume constituie un mic muzeu. Astfel Viena va ajunge în curînd în posesia unui interesant muzeu mic de teatralii.

Concurs pentru jucării. Poliția din Paris se vede că nu are lucru mai grabnic nici gînduri mari nu o conturba. Acum cu apropierea Crăciunului șeful de poliție Lepime a scris concurs pentru cea mai originală jucărie de băieți. Parisul vrea să rămână fidel uzului, ca fiecare Crăciun să-i aibă specialitatea — în jucării. Se țin cont în această chestie și de politica. Mai înainte vreme era sensibil un mic mecanism de desen și la minut, care desenna pe Napoleon și pe Tarul Nicolae. După aceea a urmat papuse-paricariatură lui Sadi Carnot. Cine știe ce se vor înventa acum.

A XII-a expoziție de vite de prăsilă, aranjată ieri la 27 Octombrie n. a. de Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu, în comuna *Ilmbav* (cerul Noorich), precum aflăm, a avut rezultat deservit din toate punctele de privire. Comitetul central al reuniunii a fost reprezentat la această lucrare folositoare prin președintele său dl. *Dem. Comșa*, prin secretarul *Victor Tordășian*, prin controlorul *Emil Verzașu* și prin membrul reuniunii dl. *Dr. Vasile Dan*, avocat. Din 10 comune, admise la expoziție cu vite, au fost reprezentate 7. Numărul esponenților aproape 100. Soțul vitelor espuse în preponderanță rasa Pinzgau și rasa albă ardeleană. S'au distribuit între cei mai merițiți 34 premii în valoare de 200 cor.

Alienarea și invetătoarele. Un profesor german a dat o senzațională broșură, în care tratează despre alienarea invetătoarelor. După afirmațiile profesorului în casele de sănătate care le-a vizitat dînsul, a aflat în mod surprinzător numărul invetătoarelor. A adresat apoi întrebări mai multor case de sănătate, că aume câte procente dintre bolnavii internați dau invetătoare. Rezultatul este, că tot la 80—90 de femei cade o invetătoare. Starea invetătoarelor este de patru ori mai rea, ca în general a femeilor. — Poate în Germania, nu însă în general.

Censura din Berlin. În *Egmont*-ul lui Götthe vine frasa:

— Și pe acești oameni nu li îndeamnă inima, ci vorbete goale ale domnitorului.

La *Schauspielhaus*-ul din Berlin era anunțat *Egmont*.

Fiind spiritele în Berlin agitate contra împăratului, censura a aflat de bine a țerge frasa susnumită din piesă, nu cumva să deie ansă la nescul, demonstrații. Berlinezii și așa nu prea ascultă vorbele goale ale domnitorului.

„Celui zdrobit“. Slovacii din Nord au folosit ocazia căderii lui *Tissa* la Oradea-mare și i-au trimis o ilustrată, cu inscripția: „az özszetiprandók — az özszetiprandók“, în românește: „cei-și erau să fie zdrobiți — celui zdrobit“. Ilustrata a fost isădită de vre-20 frunți slovaci, reprezentând edificiul societății culturale slovacă *Matice slovenska* — societate suprimată de inuși *Tissa*, pe când era tare și puternică.

Rectificare. Deună-zi am publicat lista viriliștilor din comitatul Albea-Inferioare. Din greșeală a rămas afară din șirul lor domnul avocat *Rubin Pașia* din Alba-Iulia — ceea ce rectificăm.

„Dună prietene“ este titlul unei frumoase piese originale de domnul *P. Maori*, piesă care se va reprezenta la 10 Octombrie în *Teatrul național* din București.

Cinci milioane de dolari deficit. Expoziția din *Buffalo*, devenită istorică prin asasinarea preșidentului *Mac Kinley*, au urmat în șapte celelalte expoziții. Și fiindcă în America toate sunt mai dăhă, chiar și deficitul este în stil american. O știre nouă anunță, că expoziția din *Buffalo* și-a încheiat școalele cu nu mai puțin deficit, ca cinci milioane de dolari.

Prea târziu! Tragice sfârșit a avut zilele aceste o dragoste de ani de zile. Un polițist era greu bolnav în spital. Uneia lui dorință în mijlocul suferințelor era și mereu cerea să-l cunune cu *Mioi H.*, o fată cu care avusese relații de ani. Cununia a fost fixată pe unu după prânz. Când a sosit însă mireasa cu doi martori, în prag i-a anunțat sdrăbirea știre, că mirele și înainte cu un ciaz a răposat. Nenorocita mireasă a căpătat sgârșiri de inimă atât de mari, încât a trebuit transportată acasă și pusă sub îngrijire medicală.

Curtesan încătușat. Un ziler din *Dobrâjn*, *Palotini Mihály*, mereu îi umbra femeii lui *Kántor József*, lucrător la o fabrică de cărămizi — în calcăle. A fost respins de atâtea ori, cu toate aceste fidelul curtesan nu înceta cu declarațiile de amor. Într-o seară a observat, că femeia este singură acasă, s'a gândit omul să-și încerce norocul din nou. A aflat ușa încuiată. De gîbă a strigat, de gîbă s'a rugat, nim: *nu!* i-a răspuns. Îndărjit s'a pus să spargă ușa. Femeia din casă văzînd obrănița a luat revolverul de pe perete și sta gata. Ușa în fine după multe sfârșiri s'a deschis, în acel moment revolverul a fost descărcat asupra năvălitorului. Primirea detunătoare atât la zăpăcit pe curtesătorul amoretat, încât a luat-o la sănătoasa. Când se fugă pe poartă intră *Kántor József* — bărbatul. Amoretatul își perde capul cu deservire. Orbit de zăpăcăleală în fuga lui dă vent în brațele bărbatului. Acela i'a tras o păruială sdrăvănă și încușându-l i'a dus la poliție. Acolo de sigur s'a deszăpăcit și i'a trecut de dragoste.

Concert. După-cum sîntem informați, concertul d-șoarei *Elena Cunțan* se va ține la începutul lunii Noemvrie. În cercurile române, ba chiar și străine, lumea se interesează mult de acest concert fiind primul după absolvirea conservatorului a d-șoarei concertiste.

Patruzeci de milioane. O mulțime de muncitori stau în fața iernii fără de nici o ocupație. În special capitala, orașul Budapesta, băjbăie de mii de oameni fără nici un câpătău. Această împrejurare, care constituie un pericol iminent pentru țară și pentru siguranța publică, a îndemnat guvernul să întreprindă *patruzeci de milioane de coroane pentru clădiri*, pentru încurajarea industriei prin comande făcute din partea statului etc. În chipul acesta voește guvernul să asigure muncă și traiu peste iarnă miilor de proletari.

Știri mărunte. În Barcelona a fost arestat anarhistul *Lacroir* de *Marchi*, la care s'a aflat catalogul tuturor anarhistilor din Barcelona.

— *Musolino* a fost transportat din *Urbino* la *Neapol*, pîzit de opt carabinieri și un ofițer. La gara din *Neapol* s'au observat cele mai stricte dispoziții la sosirea lui *Musolino*.

— Profesorul *Koch* din *Berlin*, cel cu tuberculoză, a fost colonel în rezervă cu trupele sanitare. Împăratul l'a înaintat acum la rang de general.

— Soorul contelui *Goluchowsky*, principesa *Murat Ioachim*, a răposat în castelul său din

— În *Oradea-mare* a fost arestată servitoarea *Emilia Balo*, care suferă de mavia de-a arunca petrii în ferestri. Poliția caută de mult stentartorul atator ferestrii sparte din *Oradea*.

— În orașul *Lodz* din Polonia s'a deschis zilele acestea noul teatru polon, a cărui zidire s'a început încă la 1898. La prima reprezentație au luat parte și celebrii poloni *Sienkiewicz* și *Siemiradzki*.

— Știri nouă vestesc, că boala lui *Tolstoj* s'a agravat și îl leagă de pat.

— Veduva *Tarului Alexandru al II-lea*, fosta princesă *Dolgorucki* s'a măritat la *Biaritz* după un capitan de gardă, prințul *Bariatinsky*. Căsătoria *Tarului* cu princesa a fost căsătoria morganatică, care făcuse atîta avon.

Din public. *)

Mulțumită.

Subsemnatul mulțumesc din inimă tuturor on. persoane, binevoitori, prieteni și cunoșcuți, cari eu vorba sau în scris au binevoit a se asocia la jalea adîncă, ce am încercat eu și familia mea, din cauza mutării la cele vecinice a scumpei mele soții.

Cel Atotputernic scutească-i pe toți de astfel de teribile lovituri.

Sibiu, în 28 Oct. 1901.

Romul Simu.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocasiunea petrecerii de vară, aranjată în Feneșul-săsesc la 28 Aug. n. a. c. în favorul noii edificînd școale gr-cat. din loc, au binevoit a contribui cu suprasolviri următorii domni:

Valer Pop, preot, *Cluj* — *Mănăștur*, *Emil Pop*, preot, *Feneșul-săsesc*, fiecare câte 3 cor.; *Ilustritatea Sa Iosif Szabó*, membru al casei magnafilor și mare proprietar, *Feneșul-săsesc* 5 cor.; *Iosif Florian*, preot, *Selicea*, *Ioachim Pop*, invetător, *Feneșul-săsesc*, *Teodor Sălăgean*, preot, *Teuș*, *Vasiliu Metea*, preot, *Lona-săsească*, *Ioan Runo*, inv., *Corpadea*, *Teodor Runo*, inv., *Corpadea*, *Emil Poruș*, inv., *Rediu*, *Ioan Macavei*, student absolvent al academiei comerciale din *Cluj*, fiecare câte 1 cor.; *Gregoriu Rus*, invetător, *Chiachi-Gârbov* 60 bani; *Irimie Rus*, inv., *Seliște* 50 bani; *Valer Nemeg*, *Băișoara* 2 cor.; *Ioan Sturza*, inv., *Nădăgei* 40 bani; *Tit Orofaian*, inv., *Rediu*, *Miron Chirilă*, pedagog, fiecare câte 20 bani; *Ana Sălăgean* 1 cor.

Din suma totală subtrăgîndu-se spesele avute rămîne un venit curat de 20 cor. 04 bani.

T. f. domni, cari au binevoit a contribui cu suprasolviri, primească și pe această oale mulțumită.

Feneșul-săsesc, Sept 1901.

Ioachim Pop,

cassat.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta edacțiunea nu e responsabilă.

Știri economice.

Orele de oficiu la căile ferate. Începînd cu 1 Noemvrie a. c., orele de oficiu la căile ferate s'au stabilit în modul următor: a) În zile de lucru: la casele pentru mărfuri dela 8—12 ore a. m., 2—6 d. a. Primirea și estradarea dela 1 Aprilie până în 30 Septemvrie dela 7—12 ore a. m. și 1—6 d. a., dela 1 Octomvrie — 31 Martie dela 8—12 a. m. și 1—6 d. a. b) În zile de Duminică și sîrbători orele de serviciu sînt dela 9—12 a. m. Afară de orele acestea se primesc și se estradau în mod excepțional bere, paseri vii și materii pentru nutrement, cari sînt espuse stricăciunii. Cadavre și mărfuri espedate pe ghiată se primesc în zilele acestea și în orele stabilite pentru zilele de lucru.

Veniturile pescăriilor statului român, exploatate în regie pe șase luni, până la 30 Septemvrie 1901, au fost de lei 661.856, față de lei 550.370 încașați în perioada corespunzătoare din anul trecut.

Negoțul cu poame în jurul Bistriței e foarte viu. Pe lângă comercianții din *Budapesta* și *Viena* exportează și mulți negustori din *Berlin*. Toți însă caută poame frumoase de masă.

Bibliografie.

O carte bună.

În editura *W. Krafft* în *Sibiu* a apărut *„Drepturile și datorințele invetătorilor confesionali români“*, de invetătorul *P. Conda*. Prețul de boltă e de cor. 3.50 Se poate procura dela toate librăriile.

Caușa nemulțumirii și conflictului ce adesea se ivește între invetători și autoritățile școlare, în cele mai multe cazuri nu e alta decît necunoașterea drepturilor și datorințelor, — atât din partea invetătorilor, cât și a autorităților școlare. Invetătorii mai vechi se mai știu orienta în unele afaceri pe baza experienței, cei noi sînt aproape cu totul neorientați asupra datorințelor, și mai ales asupra drepturilor, ce le compet. Cartea domnului *Conda* e menită a pune capăt acestor triste stări de lucruri, dînd indigețirile cele mai de lipsă în toate afacerile ce privesc pe invetători, pe scaunele școl. și pe inspectori de școale confesionale.

Recomandăm această carte tuturor invetătorilor conștii de chemarea lor, căci ea nu e iertat să lipească de pe masa nici invetător.

O nouă carte de contabilitate. A eșit de sub tipar broșura *„Introducere în contabilitate și contabilitatea în partidă simplă“*, de *I. O. Panțu*, profesor la școala comercială superioară din *Bragov*. Cartea aceasta, scrisă într'un limbaj cât se poate mai ușor, este menită a lăși cunoștințele de contabilitate dina poporul nostru. Părezînd micesele practice autorul stabilește regulile de lipsă și principiile contabilității, făcînd un curs complet al acestei științe, astfel că ori-cine are interes se poate iniția cu ușurință în contabilitate. Recomandăm această carte cu deosebire invetătorilor, preoților, comercianților precum și tuturor, cari stau în legături cu băncile noastre. Cartea se estinde pe 14 coale de tip. 8° mare I—VIII—213 pag. Prețul este 2 cor. + porto postal 20 bani. Se poate procura dela librăria archidieceșană din *Sibiu*, dela tipografia A. Murășianu, librăria N. I. Ciurcu în *Bragov* și dela librăria seminarului gr-cat. din *Blaj*.

Scrisori către plugari, de *Constantin Sandu*, diplomat al școalei de agricultură dela *Herăstrău*.

Este o broșură a bibliotecii populare a administrației domeniului coroanei. Administrațiunea domeniului coroanei a dat până acum 19 broșuri pentru țărani, de cuprins mai cu seamă economic. *„Scrisori către plugari“* este broșura sau cărticica a XIX-a și e împodobită cu portretele MM. LL. Regele și Regina și cu mai multe ilustrații în text.

Cărticica cuprinde mai multe capitole economice, instructive, d. n. e. *Pluguri*. — *Arături*. — *Grape*. — *Sămăna*. — *Despre fînațe* etc., scrisă toate în limbaj ușor, popular.

Geografia Ungariei și elementele din geografia generală pentru școalele populare, de *Dr. Nicolae Pop*. Editura IX., îndreptată și acomodată celui mai nou plan de invetămînt *Bragov*, 1900. Editura lui *H. Zeidner*. Prețul broșurat cu hartă Ungariei în negru 50 bani, colorată 60 bani.

„Cartea de aur“.

Anunțăm cu plăcere, că primul volum din opul dlui *T. V. Păcățian*, intitulat *„Cartea de aur“*, e pus deja sub tipar și va apăre în curînd, în tipografia noastră.

Atragem din vreme atențiunea publicului român asupra acestei lucrări, în care vor fi espuse, în mod amănunțit, toate evenimentele politice-naționale, prin cari am trecut, noi Români din patria noastră, cu începere din vremile cele mai îndepărtate până la procesul *Memorandului*, — dîndu-ni-se astfel o icoană fidelă despre toate fapăturile noastre din trecut, servite pe terenul politice-național, — în scopul, ca din faptele trecutului să ne însușim pentru luptele viitoare și să ne croim linia de conduită politică pentru viitor.

Modul de scriere al dlui *Păcățian* ne îndreptățește a spera, că lucrarea d-sale va corespunde așteptărilor. Astfel credem, că nu va lipsi nici spriginul oamenilor de bine, pentru ca importanța carte, — care va da opt volume, — să poată fi dată cât mai curînd, întreagă, celor ce necesitate arzătoare au de ea: actualilor și viitorilor educațori ai poporului nostru.

După-cum se știe, *„Cartea de aur“* va conține, în ordine cronologică:

1. Descrierea tuturor întrunirilor, adunărilor și conferențelor noastre politice-naționale din trecut, împreună cu rezoluțiunile votate din partea lor și cu vorbirile mai remarcabile, rostite cu aceste ocașuni.
2. Toate memoriile, petițiunile și reprezentațiunile, adresate din partea națiunii române și din partea reprezentanților ei Monarhului și guvernului de pe vremuri.
3. Toate vorbirile autentice ale deputaților nostri naționali, rostite în dieta țării, atât din Ungaria, cât și din Ardeal, împreună cu vorbirile prelaților nostri, rostite în casa magnaților, și cu vorbirile senatorilor români, ținute în senatul imperial dela *Viena*.
4. Descrierea tuturor evenimentelor, cari deși nu se refer la viața noastră publică, au putut să aibă totuși influență directă sau indirectă asupra determinării atitudinii noastre politice din trecut, și au putut să contribuie la precizarea liniei noastre de conduită politică.

Vorbirile deputaților români, rostite în dietă, sînt traduse din textul original, publicat în anele dietale, pe baza notelor stenografice.

În volumul prim, pus sub tipar, e tratată epoca premergătoare redeptării noastre naționale, apoi anii redeptării (1848—49) și epoca absolutismului, inclusive anul 1859.

Imediat după tipărirea volumului prim vine pus sub tipar volumul al II-lea.

Abonamente se mai primesc la aceste două volume, cu prețul de 20 cor. amîndouă, și cei-ce doresc să le aibă să se adreseze autorului în *Sibiu* și prin câte o cartă postală.

E de dorit, ca această carte de mare importanță și de nespusă necesitate pentru toți fruntașii și luptătorii nostri naționali, să ne lipească de pe masa nici unuia dintre inteligenții poporului nostru.

Legiuirea țării noastre. Cunoștințe de drept constituțional. De *Dr. Victor Onțor*. Atragem atențiunea asupra acestei cărți, a cărei lipsă s'a simțit la noi.

Prețul 1 cor., se capătă la autorul în *Bistrița* (*Besztercze*).

Răspuns la observările critice, ale dlui *Dr. P. Ionescu* la opul *„Metropolia Românilor ortodocși din Ungaria și Transilvania“*, de *Dr. Il. Puscaru*, archimandrit, vicar archiepiscopesc. *Sibiu*. Tipogr. archidieceșană, 1901.

Stilistica practică sau regulile și esembla pentru tot felul de epistole, petițiuni, acte și documente de *I. K. Negrușiu*. Ed. III. *Sibiu*. Tip. W. Krafft. Prețul 80 bani.

Ceea-ce ridică îndoiebi valoarea manualului sînt împărțirea metodică, priceperea de dascăl încurajînd în munca pe terenul acesta dovedită cu acest privilegiu și esemplele luate tot din scrierile noastre de seamă. Cartea are aprobarea ministerială și e introdusă la toate gimnasiile noastre, o nouă dovadă, că apariția ei a satisfăcut dela început o necesitate adîncă simțită.

Carte de cîntece diverse, pentru toți și pentru toate, adunate și aranjate de *Ioan Darius*. Cu ilustr. Prețul broș. 50 b., legat 60 b. *Bragov*, 1901. Editura librăriei *H. Zeidner*. E o colecție de cîntece compusă din hore, marșuri, elegii, imnuri, cîntece diverse, cîntece sociale, populare, doine, romanțe ș. a. a., toate bine alese.

Patriarchale. Poesii de *St. O. Iosif*. București, editura librăriei *H. Steinberg* 1901. Prețul 2 lei.

Tablouri românești.

La administrația *Tribunei* se află de vînzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-cărei case românești:

Portretul *Metropolitului Andrei* baron de *Săguna*... cor. — 40
Portretul *Metropolitului Sterea Șulujiu*... — 40
Portretul profesorului *Gregoriu Silași*... — 30
Prefectul *Avram Iancu* în fruntea oștirii... — 40
Portretul *Il. Sale* dlui *Dr. D. Radu*, episcopul *Lugojului*... — 30
Catedrala din *Blaj*... — 60
Conferența națională dela 1894... — 3.
Români la *Debrețin*... — 60

Higiene sau cartea sănătății, manual pentru școalele populare, de *Dr. St. Erdélyi*, medic în *Orăștie*, *Blaj*, 1900. Prețul 30 bani.

Novela, de *Ioan Pop Reteganul*, este titlul unui volum ce a apărut acum în *București*, în editura librăriei *Leon Alcuay*. Conțin buoțiile: *Firușă Nului*, *Cerșitorul*, *Tudorica*, *Mîine de miere și pace*, *Bietul Istoda*, *Mătru Pascului*, *Petrea Iovului*, și se află de vînzare la autorul în *Retteg*, prețul 1 cor. — Tot acolo se află și scrierea lui *Novela* și *Schife*, asemenea cu prețul de 1 coroană. Această scriere conține: *Biserica pocîinții*, *Blîndocul*, *O inimă nobilă*, *Nenea Aleo*, *Popa Toma*, *Salvina* și *Susana cea nebună*. Ambele aceste scrieri le recomandăm cetitorilor nostri ca scrieri morale și lesne de priceput.

„Cultura căneșii și a înului“, de *V. S. Moga*. București, 1901.

Poesii de *Maria Cunțan*. *Orăștie*, 1901.

„Originea cuvîntului Valah“, de *Dr. Dimitrie Magdu*, *Sibiu*. Tipografia, soc. pe acțiuni, 1901.

Prețul unui exemplar 50 bani. Se poate procura dela librăria *W. Krafft* în *Sibiu*.

Vorbe înțelepte. Maxime și reflecțiuni din literatura universală, culese de *Aurel C. Popovici*, *București*. Editura institutului de arte grafice și editură *Minerva*. 1900.

Este o bogată colecție de maxime, adunate cu multă srguință și pricepere de vrednicul nostru compatriot *Aurel C. Popovici*. Cartea are format 8-av mic, portativ și 816 pag. cuprinzînd la 1800 de maxime și sentențe, tot atâtea perle prețioase ale cugetării celor mai renumiți scriitori și bărbați de valoare ai tuturor popoarelor. Prețul este 1 leu 50 bani.

Sosii în Sibiu.

La 26 Octomvrie n. 1901.

Hotel *„Împăratul Romanilor“*: *Frinstacky*, căp., *Fridrich*, com. *Cluj*; *Danila* subl. *Orgova*; *Descos*, *București*; *Mulles*, *Odorheiu-scl.*; *Lintu*, *Caransebeș*, *Sipoș*, com. *Sisac*; *Wolfenberg*, com. *Berlin*; *Witsek*, *Skatzel*, *Pollak*, *Nelken*, com. *Viena*; *Wiener*, *Hüves*, *Rosenthal*, *Krauss*, *Lederes*, *Glück*, *Haymann*, *Nachmann*, com. *Budapesta*.

Hotel *„Mettser“*: *Schneider*. *Frankfurt* I. M. *Ohnitz* și familia, *Pașia*, adv. *Gherla*, *Hălăoanu*, funcț. *Căneni*; *Cosma*, preot; *Binder*, *Cluj*.

Pentru redacție și editură responsabil: *Elie Alimănescu-Băncilă*.

Proprietar: Pentru *Tipografia*, societate pe acțiuni: *Iosif Marshall*.

BIUROUL ADVOCATILOR ASOCIAȚI.

C. Rădulescu,

fost procuror și judecător de tribunal și **Nicolae Andrei Popovici**, doctor în drept, fost magistrat, se angajează a p'eda înaintea tuturor instanțelor judecătorești din România, procese de orice natură, esecutari de hotărîri și creanțe.

București,

[324] 10—48 Strada *Smărdan*, 53.

IX. Loterie de clasă priv. reg. ung.

Noii numeri de noroc

au sosit deja;
din 100.000 numeri se trag 50.000 numeri — astfel că
tot al doilea los
trebuie neapărat să câștige!

Deja la 21 Noembrie st. n. a. c.

va fi prima tragere și costă:

Un los întreg fl. 6.— Un pătrar fl. 1.50
O jumătate „ 3. „ O optime „ .75

Cine îndrăznește câștigă!

Cel mai mare asortiment de losuri se află în colectura principală:

Jacob L. Adler & frate,

Plata-mare nr. 22. SIBIU. Plata-mare nr. 22.

unde fiecare ar trebui să-și încerce norocul. 896 2-3

Casa cea nouă

din strada Rațelor nr. 13 se vinde pe lângă un preț convenabil din cauza, că stăpânul ei e ocupat cu o întreprindere în altă direcțiune. Casa are în parter 3 odăi, bucătărie și cameră de spălat eventual o casă mobilată, în etagiul prim 3 odăi, bucătărie, verandă cu gîmlac și cameră de scăldat.

Informațiuni mai detaliate se capătă acolo. 254 1-2

Georg Lang.

O minune a timpului nou!

390 obiecte importante pentru podoabă cu numai 3 cor. 60 bani.

Un orologiu prima practic, garanță 1 an, cu lanț frumos, o mașină de socotit, care face cea mai grea socoteală într-o secundă lucrând singură (cu instrucțiune), o cravată de mătășă veritabilă pentru domni, ultima noutate, 1 ac frumos de cravată cu simili-briliant, 1 revizit pompos de scris compus din 3 bucăți, 1 garnitură constatătoare din 3 mangete, guler și nasturii necesari, toți de aur duble și cu incuetoare patent, o broșă de Paris, un minunat inel pentru domni sau doamne, imitațiune de aur cu peatră scumpă, 1 păreche cercei eleganti cu simili-briliant, o bucată de săpun parfumat, 1 șireag de mărgelă orientale, 1 notes, 1 cigăreță cu chichlimbar, un briceag, 1 portmoneu de piele, un aparat de aprins, 20 obiecte de corespondență și încă peste 300 bucăți diferite, necesare și indispensabile în casă — gratuit.

Toate la un loc cu orologiu, care singur e aproape, atîta vrednic, costă numai 3 cor. 60 bani. Se trimite cu rambursă prin „Krakauer Uhren Depot“

F. WINDISCH, Krakau nr. 10/2.

NB. Pentru ce nu convine se retrimite banii. 842 2-3

Cartea Stuparilor săteni

Romul Simu, invțător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiiului.

Prețul 70 bani plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adînc simțit în literatura stupăritului. Broșura este scrisă pe un frunț invțător, stupar priceput. Ea trasează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

Librăria W. Krafft.

Lupta pentru drept

Dr. Rudolf de Jhering

traducere

Teodor V. Păcățian.

Prețul 2 coroane.

Această carte ar trebui să o citească și studieze

fiecare Român,

— luptător pentru

— dreptul național.

Se află de vânzare la:

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu

Studii Literare

de Teodor Raica,

profesor de liceu.

Cuprinzînd:

O gramatică-parodie

Veacul al XVI-lea.

Codrul frate cu Românul.

Monografia prepoziției „de“

O carte de mare preț pentru toți profesorii, dascălii și cărturarii români.

Prețul numai 1 cor. 50 bani.

Se poate procura dela

Librăria W. Krafft.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țeară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Ianou, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Teara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Mureșului, apoi Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sînt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate siarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Lăsa românul“, scrie între altele:

Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atît de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într-adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comanda se pot face la

Librăria W. Krafft.

Din editura „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu.

Arghir și Elena, o istorie frumoasă în versuri	cor. —30
Art. de lege XXI. și XXIII. ex. 1886. Despre instrucțiuni și despre procedura disciplinară	—50
Art. de lege XXII. ex. 1886. Despre comune	—80
Aluășiu Gavrilă, Societăți de cumpătare, îndreptar pentru înființarea lor după modelul „Societății de cumpătare“	1.—
Brote Eugen, Ținerea vitelor	—24
Trifoilul	—30
Costan T., Aur, novelă	—40
Duică G. P., Savitri, povestire indică din Mahabarată	—32
Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Muger	1.00
Îndreptar practic în economia rurală de mai mulți preoți	1.60
Leonat și Dorofata, vorbire de glume în versuri	—20
Nordau Max, Naționalitatea, studiu	—40
Repririvire din Paradoxe sociologice	—40
Ordonanțele ministeriale pentru introducerea legii comunale (Art. XXII. din 1886)	—10
Russu-Șirianu I., Moara din vale, 8 novele	1.40
Simion T., Păcate Domnești, novelă orig.	—60
Simu R., Monografia comunei Orlat	—50
Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și pește tot vînzătorilor, se dă rabatul cuvenit.	
Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.	

Ilustrații românești!

Cărți postale

cu ilustrații românești

„...toate 'a tot
Frumoase cât eu nîci nă pot
Mai frumoase sî- 'mi socot
Ca mîntea mea“

in peste 20 variante,

care de care

mai fermecătoare

Se află cu prețul de 10 bani per bucată

la

„Tipografia“,

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăcei nr. 15.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și îmbogățită. Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului a îngrijit ca atât limba cât și forma cărții acesteia să fie cât se poate de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite, boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește:

Invțătorul Munteanu

împărtășește economilor sei cele mai de lipsă cunoștințe

despre

LEGEA VETERINARĂ

(Lecuirea vitelor)

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stînd cu dinșii la sfat în serile lungi de iarnă.

De

Tormay Béla.

Ediția II. revizuită — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului.